

AFTER-DINNER

Vrouwen staan bekend als praatsters. Dat is een feit, over welks bestaan niet te twisten valt. Of het waar is? Er worden aan vrouwen en ook aan mannen allerlei eigenschappen toegeschreven, die eigenlijk helemaal niet zo specifiek mannelijk of vrouwelijk zijn. En toch... wanneer men over een „praatje“ hoort, dan komt er direct een zekere voorstelling in de hoorder op:

„Zeg juffrouw Jansen, weet u al, dat Piet van Klaas met Betje gaat?“

„Nee, juffrouw, daar zeg u me zo wat, is dat werkelijk? Mens, daar heb ik nog heel niks van gehoord. En is het al bekend?“

„Nou, dat niet, juffrouw, ze lopen pas in donker en daarom moet u het maar als tussen ons gezegd houden, maar het zal best wat worden. Betje is niet iemand om los te laten als ze wat heeft.“

„Natuurlijk, juffrouw Minsen, u kan op me rekenen. Heb ik nou ooit wat oververteld?“

„Daarom vertel ik het u nou juist. Ik kan op u vertrouwen, juffrouw, helemaal vertrouwen en daar voelt een mens zich gelukkig in als hij een medemens heeft, waar hij zijn hart op kan stellen, nietwaar?“

Juffrouw Minsen heeft haar woord gedaan en verdwijnt.

Korte pauze.

Juffrouw Jansen heeft een omslagdoekje gezocht en gaat de straat op. Daar lopen nog meer van die juffies, en al gauw weet de hele buurt het onderonsje.

Zo gaat het verhaaltje van het jonge stel natuurlijk verder.

En met andere woorden hebben dezelfde praatjes plaats langs de telefoonlijnen in andere kringen en aan de teas van weer andere. Toch is het niet waar, dat de vrouw nu juist de enige zou zijn

en dat den man nooit schuld treft. Vooral in de volkswijken als de mannen zich 's avonds aan het hekje verzamelen, ontstaan er veel verhalen. Maar dat ontgaat toch meestal aan de publieke aandacht. De vrouw gaat door voor het praatzuchtig wezen.

Nu zagen we dezer dagen een boekje „Vrouwenspiegel“, een boek van 476 pagina's, waarin aan de vrouw verschillende onderrichtingen worden gegeven naar vorig-eeuwse trant. Het boek dateert uit... 1859.

Aan de praatzucht is een apart hoofdstuk gewijd (in 1859 zal men nog wel kapittel hebben gezegd).

„Vriendelijke kout toch is de specerei des gezelligen levens“ wordt daarin als een vloekwaardige ketterij in de ban gedaan. „Al wat verkeerd is, kan men met deze grondstelling verontschuldigen,“ zo heet het daar.

„Het is een algemeen gebrek, dat men meer zegt, en openbaart, dan men mag en wil. Naar de onderscheidene denkwijzen en toestanden der mensen neemt ook deze ondeugd verschillende gestalten aan. De praatzucht is meestal een onbeteugelde lust tot gezelligheid, een kinderachtig, doelloos uitspanningsmiddel.“

Dit is ongeveer de richting, waarin het hoofdstuk over praatzucht gaat. En dan ten slotte vat het zijn wijze raadgevingen samen in enkele grondregels. Misschien dat er ook in onze tijd nog wel eens iemand haar (of zijn!) voordeel mee kan doen:

„Ik wil drie grondregels aannemen, welke mij voor struikelen zullen bewaren:

Het moet mij ten wet worden, dat ik zoowel onder vertrouwde vrienden, als in het gezelschap van minder bekende personen,

liever bescheidenlijk zwijge, dan door spreken zoeken te heerschen. Wij hebben, zegt een oud wijsgeer, twee ooren om te hooren, doch slechts ééne mond om te spreken. Dus wil ik liever hooren en aannemen, dan door onbedachtzaamheid lastig of schadelijk worden.

Het moet mij een wet wezen, dat, wanneer ik spreken moet, ik wel alles geloove en meene wat ik zeg, doch niet alles zegge, wat ik geloof en meen. Want waarlijk: niemand begeert van ons alles te vernemen wat wij denken en gelooven, en het is wel dwaze ijdelheid, zich te verbeelden, dat voor anderen alles belangrijk is, waaraan wij gewigt hechten. Evenmin wordt onze meening over personen en zaken steeds gevraagd, en wanneer dit geschiedt, ben ik dan verplicht die te openbaren? Verraad ik geene zwakheid van hart of verstand, wanneer ik over anderen oordeel, zonder hunne innerlijke beweeggronden te kennen? Openhartigheid en waarheidsliefde eischen van mij, dat ik alles geloove wat ik denk en zeg; — maar bescheidenheid, verstand en liefde tot den naaste, dat ik niet alles zegge wat ik denk en weet.

Eindelijk moet het mij ten wet worden, dat ik zwijge, zoodra de levendigheid van mijn gevoel mij overmeestert. In leed of genoegen kan mij ligt een onbedacht woord ontvallen. Dit ondervond ik dikwijls. Onberadene vertrouwelijkheid heeft vaak de bitterste gevolgen. Niet altijd ben ik meester over mijn gevoel. Dit kan en mag opgewekt worden. Maar zoo lang het dit is, wil ik elke handeling, elk woord vermijden. Slechts dan alleen blijft ik meester over mijzelf en over het geheim dat mij werd toevertrouwd.“ —

AFTER-DINNER

Wat is nú weer het nieuwste? Wel, dat zijn die witte achterspatborden. Ergens in ons vaderland had men last van wolhandkrabben en onderzoekers hebben toen 1000 van die beesten gevangen en voorzien van een klodder witte verf. Ze deden dit om te kunnen controleren, hoe snel die beesten zich voort bewegen, hoe ze zich voorttellen en weet ik wat al niet meer. Nuttige onderzoekingen ongetwijfeld.

En die aardige bezigheid — in één van de grote dagbladen stond een foto 4 maal levensgroot van zo'n wolhandkrab met een wit-schilderende mensenhand — vond zoveel enthousiasme, dat direct een ander departement besloot: laten we nu net zo'n grap eens uithalen bij de mensen. Niet om te kijken, hoe ze zich voorttellen, want dat is voldoende bekend. Maar zo voor de aardigheid. Er moest natuurlijk nog een schijn van nuttigheid aan worden gegeven en daarom vond men uit, dat het voor de veiligheid zou zijn. Natuurlijk kon men geen witte plekken schilderen op levende mensenlijven. Dat is zelfs tegenwoordig nog te gek. Maar wat let is er om het op het achterdeel van de fietsen te doen? Het werd verplichtend gesteld. Prachtige gelegenheid om wat te verdienen.

In Amsterdam stonden op alle hoeken van de straten halve scholen van kleine apen, hier en daar zelf al gewit, met kwasten en potten: „Spatborre schillere, meneer?“

Voor 5 cent was je klaar. Ja, dat dacht je! De kranten hadden het nog wel niet gepubliceerd, daar ze het zeker ook niet

goed begrepen hadden, maar je moest je reflector ook nog in dat wit hebben zitten.

Eerst zorgden de autoriteiten dus voor een aardige bezigheid van al die mensen en kinderen, die uit witten gingen. Vervolgens nog voor de fietsenmakers, die de nieuwe reflectors mochten leveren, en ten laatste ook nog voor de fabrikanten van reflectors, die als een haas begonnen reflectors in witte blikkies te maken. Dat was immers nog veiliger!

Nou, die jongens zullen wel een paar guldens verdiend hebben. Maar de fietsenmakers waren er niet eens zo bijster mee in hun schik. Want er waren al zoveel mensen, die hier of daar op hun fiets al zo'n rood glaasje hadden zitten. En als „goeie klanten“ wensten die natuurlijk (zonder het te zeggen), dat de fietsenmaker gratis dat gevalletje verzette naar een betere plaats. En de fietsenmaker was zo gek niet of hij begreep dat en hij verzette gratis die reflector, precies waar hij moest zitten.

Een komische noot zat er ook nog aan en daar blijkt weer uit, wat dat toch een praktische mensen zijn, die zulke voorschriften in elkaar zetten.

Ik had een brandend achterlicht achter op mijn fiets. In die lantaarn een rood stuk glas. En dat geheel was bevestigd aan de zijkant van het wiel, en wel aan de linkerkant, zodat het verkeer de lamp juist goed kon zien.

En ik had ook een reflector, die onder aan mijn bagage-drager zat, doch die natuurlijk geen bijzondere rol vervulde. Gevolg gevend aan het wettelijk voorschrift liet ik mijn achterspatbord vol-

klodderen met witte verf. Bezorgde nog een aantal mensen een witte streep op hun jas, evengoed als mijn eigen broek een witte vlek kreeg van een ander.

Toen reed ik.

En ik reed op een fiets met een wit achterspatbord, en een rode reflector, en een rode achterlamp, die des avonds in volle glorie ontstoken werd.

Maar na een paar dagen zegt iemand: „Als je bekeurd wordt, hoor je het wel. Je reflector zit niet in het witte gedeelte.“

Dat zette tot peinzen. Mijn zegsman kon wel eens gelijk hebben. En toen ik een agent zag, schoot het me weer te binnen:

„Hé agent, voor u mij neemt, neem ik u! Kunt u me eens zeggen, hoe dat met die reflectors zit en die witte spatborden? Ik geloof, dat ik in overtreding ben, is het niet?“

De agent kijkt, beziet ook de brandende lamp en zegt dan:

„Wat de veiligheid betreft, is het bij u o.k. mijnheer, maar wat de wet betreft, niet.“

„Hè? De wet is toch voor de veiligheid???“

„Ja, dat is zo, mijnheer, maar de wet zegt, dat er een reflector in het wit moet zitten en al hebt u een brandend lichtje achterop, u bent toch bekeurbaar.“

Ik sta woordeloos te kijken over zoveel nauwkeurigheid en tot mijn stomme verbazing zegt dan de agent nog:

„Zelfs al had u een brandend rood lampje in het wit, dan was het nog niet in orde, hoe veilig het ook is, want in de wet staat een reflector.“

Ik heb toen ook nog maar een reflector in het wit laten zetten.

afterdinner

De advertentie-rubriek van de krant is in het maatschappelijk leven een factor van belang geworden. Bekend zijn de mopjes, die al weer tamelijk ouderwets zijn geworden, en waarbij men zijn correspondentie afdeed per advertentie.

„Karel zoekt Annie, — waar?”

De volgende avond bracht het antwoord:

„Annie zal morgen om 10 uur op dezelfde plaats zijn als verleden week.”

Een enkele maal lees je zoiets nog wel in een provincie-blaadje. Maar rijker dan welke pagina ook is de advertentie-lijst. En wordt elders het ongeluk, de miserie en de tweedracht beschreven, de advertentie-pagina vloeit over van menselijkheid:

Paardrijden leert u bij... Huiswerkcontrole en leiding bij alle vakken door student (och, die platzakken bij de studenten, wat is dat toch een last als je beren steeds maar oplopen en er niets meer te verpatsen is). Viool- en pianoles voor beginners en gevorderden. Jeune (!) française donne leçons de français. Wis- en natuurkunde. Bijwerken van leerlingen (weer een zonder centen). Op autobanden van alle merken kun je 40% korting krijgen. Als uw matras slecht is, dan kijkt u maar in de krant. Opbellen nummer zo en zoveel. In 3 d. is uw bed weer in orde. Een Heer m. vaste positie, einde 40, z. ken- nism. m. ned. of duitse jonge- dame, moderne levensopv., geen fin. bijbedoeling. Br. no....

Over het geoorloofd zijn van de laatste advertenties zijn de meningen verdeeld. Verdacht is evenwel:

„Dame, wed., v.g.h., 60 j., fin. zeer onafh., z.k.m. dito heer tot gelukk. levensav. Br. no....”

De aanbiedingen van gratis ditjes en datjes als je zoveel betaalt, zijn ontelbaar. Als het schitterendste facet van de advertentie straalt het woord gratis bovenaan. Een compleet scheertoe- stel cadeau, wanneer men voor verpak- en verzendkosten 75 cts. wil opzenden. Een jaar of wat geleden zagen wij advertenties van volledige bibliotheken, die gratis toegestuurd werden, (wat een menselijkheid toch bij die uitge- vers!), als men maar 2 gulden voor de band betaalde, 75 cent voor administratie (je kan toch slecht van die lui vergen, dat ze gratis boeken voor je uitgeven en dan nog gratis hun tijd beschikbaar stellen voor de admin- istratie ook) en nog 35 cts. voor verzendkosten. Wat een cadeaux! Gratis — het slagwoord.

En gratis wordt slechts geëven- aard door de tientallen levens- posities, die zo maar te grabbel liggen. „Jongeman, eenvoudige opleiding voldoende, kan levenspositie verwerven. Werklust, kijk op zaken, bereid naar het buitenland te gaan om aldaar onderdirecteur van een filiaal te worden. Vereisten: leef- tijd beneden de 30, kapitaaldeel- name 25.000 gulden....” (en wat zijn het dan nog vaak zwendel- partijtjes!).

De mensen komen gewoon woor- den te kort om hun diensten toch maar aan de „geachte cliëntèle” aan te bieden. En wie geen cliën- tèle bezit, die stelt zijn talenten zo maar in dienst van Jan en alleman.

Hoe moet dat toch wel gaan, als de mensen zo vol enthousiasme zijn om elkaar te helpen?

We kunnen het wel even per hor- oscoop zien. In Den Haag woont zo'n man, die dat gratis even in de sterrenloop nagaat. U stuurt

een briefje met een 6 cts. post- zegel (dat is voor een brief, u krijgt het zaakje dan als druk- werk thuis, dat is allang de regel geworden), waarop u „leeft. e. sexe” vermeldt. Per omgaande krijgt u van de goede man het bericht thuis, dat uw levensloop er zeer gunstig uitziet. Mercurius in goede conjunctie, de zon in de ascendant, enfin, de hele dieren- riem, de planeten en alles is er in verwerkt tot een (ja werkelijk) een aanfluiting van de heiligste wetenschap der oude chaldeeën. Maar die neo-chaldeeër ziet er toch wel iets goeds in, en als u nu maar een rijksdaalder op- stuurt, dan zal hij het nog eens nauwkeuriger nagaan (hij kan toch ook niet alles gratis doen). En als u het doet, wordt uw toe- komst nog schoner. Stuur nu nog eens een keer 5 gulden, want uw horoscoop is werkelijk een uni- cum. Hij zou zo graag zijn onder- zoekingen voortzetten....

Je snapt niet, dat alles niet veel meer floreert. Als de historicus uit later eeuwen de onder het stof en puin bedolven resten onzer in- eengestorte cultuur ziet, dan zal hij terugverlangen naar onze schone tijd bij het lezen van de toevallig overgebleven adverten- tie-pagina. Wat was het leven toen toch gelukkig: alles cadeau, iedereen bereid te helpen, wed- strijden in het aanbieden van diensten, pardon van service, zoals dat heet, levensposities — en dan na al die schoonheden zal diezelfde historicus toch ook nog de reden van het ineenstorten van die overgelukkige cultuur zien in een advertentie:

„Wedstrijddansers, traint u voor de fox-trot competitie voor ama- teurs om de Klinkert Cup 1935— 1936.....”

after.dinner

Er zijn kleine kinderen, die lucifers verzamelen. Dozen vol afgebrande lucifers worden keurig netjes in lege oude doosjes geborgen en weggezet. Wat het jong er aan heeft? Ja, dat weet ik niet en niemand zal het wel weten. Maar het feit is er.

Weer een ander verzamelt Verkadesplaatjes. Dan zijn ze meestal een tikje ouder. Allerlei andere fabrikanten geven bons en prentjes, maar Verkade voert nog altijd de boventoon. De grote reeks van Jac. P. Thijsse is er beroemd om geworden, zelfs in vakkringen. Voor een volle Verkadesalbum kun je dan ook altijd nog wel een paar gulden krijgen.

Een tijd geleden stond er een plaatje in de krant van een jongen, die minister Colijn om zijn handtekening vroeg (die jongen komt intussen vast wel terecht in zijn leven), toen deze ergens een bezoek bracht. Handtekeningen, of ze nu van ministers of filmsterren zijn, zijn wel heel geliefd. Het zijn lang niet alleen kinderen, die die dingen opsparen. „De Lach” en zijn trawanten hebben er altijd een geweldige aardigheid in om filmsterren in actie af te beelden. Deze actie bestaat dan uit het tekenen van honderden foto’s.

Wanneer u het geloven wilt, besteden die meisjes daar uren en uren per dag aan. Ze gebruiken dan wel van die pennen, die wij vroeger gebruikten als één of andere schoolmeester de aardigheid had je 2000 keer een bepaalde zin uit te laten schrijven. Om „paedagogische” redenen natuurlijk, of een soort verzamelwoede?? We hadden dan van die houtjes, waar 5 pennen in gezet konden worden, en als je je eerst een half uurtje oefende, was je voor je hele verdere schoolloopbaan gereed. Je maakte van 2000 dan direct al 400. En als dan,

zoals dat in een fatsoenlijke klas gebeurt, alle kameraadjes helpen, dan schrijf je 5 minuten en des meesters verzameling is weer verrijkt.

Op die manier zie je dan die filmsterren ook aan de gang. Ik heb kamers gezien (vooral van meisjes), die van boven tot onder behangen waren met allerlei helden van het witte doek. Die met een heuse handtekening waren op de ereplaats geprikt.

Dan heb je de postzegelliefhebbers. Daar is zelfs nog geld mee te verdienen ook. Alleen werkt ook hier de crisis mee, of liever: tegen. Want het gaat tegenwoordig niet zo erg vlot meer. Maar goed, heb je een paar duizend zegels, dan kun je er altijd nog wel wat voor krijgen. Doch daar zit de reden van de verzamellust niet in. De reden van het verzamelen is niet na te gaan. Die is meestal onbegrijpelijk (een of andere knappe psycholoog zal er natuurlijk wel een theorieje voor opstellen). Alle centen, die je als kleine jongen krijgt, gaan weg voor postzegels. Je begint met een succes-pakket van 1000 zegels voor 35 cts. (niet in de Hema). Dan is er vast een aanloopje. De mooie zegels komen dan later wel. Die mooie zegels moeten toch in een zekere omlijsting zitten, waarin ze uitkomen. Dat zijn de goedkope. Het nieuwste op dit gebied zijn de sigarenbandjes. Of liever gezegd, die zijn niet zo nieuw, want toen ik zelf op school was, spaarden we die ook al op. Maar er is nu na de baisse in de sigarenbandjes een grote hausse gekomen.

Mag ik uw sigarenbandje?

Ik ben zo blij als u 't mij geeft,

Al ben ik een bijdehandje,

Vraag ik het u heel beleefd.

Dat prachtige lied heeft ieder al wel voor de radio horen zingen.

En wie het daar niet gehoord heeft, die heeft het kinderstemmetje zelf al wel gehoord:

„Meneer, hebbu segarebandjes?” Een dag of wat geleden was het een rage bij de school, waar ik nog al eens langs fiets 's morgens. Toen ik in de gaten had, dat die jongens zoveel prijs op bandjes stelden, bewaarde ik ze. 's Morgens had ik er dan altijd een paar in de zak.

„Sigarenbandjes, meneer?”

Dan gaf je ze. Verrukte gezichten. Een had met Sinterklaas een hele album ervoor gekregen. Een schitterende verzameling liet hij me zien. Van die mooie grote uit de tijd van vóór de oorlog.

„Dat is de Koning, meneer!”

Maar op mijn vraag welke koning het was, kon het joggie niets anders zeggen dan:

„Nou, de Koning natuurlijk.”

Verder de honderden merken van tegenwoordig: Karel de zoveelste, Horma's, Duc George, Ritmeesters, Dampertjes, en heel bescheiden in een hoekje (hij had de smaak van sigaren in ieder geval nog niet te pakken) zat weggeduwd het smalle blauwe bandje van Staalkoning: Bescheidenheit ist eine Zier.

Op een avond liep ik te wandelen. Plotseling twee jongens, of ik „bandjes” had. Nou, ik had er één en ik ging mijn jas open maken om het op te zoeken.

„Nee, meneer, mag ik het, hij heeft er vanavond al ééntje gehad,” zegt opeens het jongetje, dat het niet gevraagd had.

„Nou, dan had jij het zelf moeten vragen; je kameraadje is het eerst erbij geweest.”

Gelukkig had ik er zelfs meer dan één, zodat ieder er ééntje kon krijgen.... „al ben ik een bijdehandje, vraag ik het u heel geleefd....” bijdehand kwam ook hter weer terecht.

after dinner

De scholen zijn uitgevonden door Karel den Grote, hoor je al vroeg. Nu, dat zal wel waar zijn, want als de meester het zegt, is het altijd waar. Daar is geen redeneren tegen. Later hoor je dan dat er over de hele wereld in tijden van hoge beschaving al schoolinrichtingen zijn geweest, dat er bij de romeinen zelfs een of andere god was, die niet anders deed dan als beschermer optreden, wanneer de kinderen het huis verlieten en naar school wandelden. Gingen ze terug, dan trad deze god weer in beschermingsdienst. Als het niet te on-eerbiedig was, zouden wij zeggen, dat het dus een soort gouv-ernante-god was. Nodig was het in ieder geval wel, want verkeersopstoppen en verkeers-ongelukken waren in Rome niet van de lucht. Niet zo zeer door overrijdingen, want met het oog op de grote drukte waren de meeste straten afgesloten voor rijdend verkeer. Maar er waren daar in Rome nog een soort on-gelukken, die wij hier bijna niet kennen. Dat waren de „dood-drukkingen.“ Soms was het namelijk zo geweldig druk op een bepaald punt, dat er iemand in het verkeer van allemaal lopende mensen werd doodgedrukt. Maar we dwaalen af. In ieder geval ziet u dus wel, dat die kinder-beschermende verkeersgod heel wat te doen had, als de romeinse jeugd schoolwaarts trok. School-waarts? Ja natuurlijk, waar zouden ze anders hun kennis opdoen? In het oude Rome leerden de kindertjes zelfs al rekenen op de rekenmachine, iets wat de lagere school bij ons nog niet heeft ingevoerd (tussen twee haakjes: het is heel begrijpelijk, dat ze een rekenmachine nodig hadden, want geen sterveling heeft het nog gepresteerd om vermenigvuldigin-

gen, delingen, optellingen en weet ik wat voor handelingen nog meer, in romeinse cijfers uit te voeren!). Vanzelfsprekend waren er dus ook onderwijzers, leraren aan die scholen verbonden. En die onderwijzers of leraren gaven daar allerlei mooie lessen. In latere eeuwen bleef dat zo. En ook tegenwoordig heb je nog mensen, die onderwijzer en die leraar heten. Of ze hun beroep ook mogen en kunnen uitoefenen, zullen we maar ter zijde laten. Daarover zijn de meningen in onze dagen verdeeld. Die mensen zijn er voor opgeleid om anderen allerlei nuttige en on-nuttige kennis bij te brengen. Zijn ze aan een school verbonden, dan stellen ze daar hun kennis ten toon. Zijn ze dat niet, dan trachten ze rijkmakende privé-les-sen te krijgen. Maar u hebt natu-urlijk wel eens dat spreekwoord van de varkens en die steeds maar dunner wordende spoeling gehoord. Dat geldt nu hier ook. Ik weet nog van die mensen, die extra-les-sen gaven in hun vrije tijd en voor een beetje goed aan-geschreven vak 2 rijksdaalders per uur lieten neertellen. Van een rector van een gymnasium weet ik zelfs, dat hij voor 1 uur extra-les in grieks of latijn 10 gulden rekende en dan gemeenlijk nog de aardigheid had aan enkele leerlingen tegelijk die lessen te geven. De man is dan ook rijk ge-worden en is dat momenteel nog. Aan zulke bedragen komen onderwijzers niet toe. Die vragen een rijksdaalder en dan is het welleties. Maar kom daar tegen-woordig eens om. Ik zou ze kun-nen noemen, die in hun handen wrijven als ze 100 centen krijgen. En ik ken er, die met 3 kwartjes tevreden zijn en nog wel minder. Veel is er dus niet meer te halen, nu er zoveel varkens zijn geko-

men, en nu bovendien honderden studenten ook nog zijn begonnen mee te doen. Zo iemand staat al-tijd goed aangeschreven. Ze zijn immers voorbestemd om met en-kele jaren getooid te worden met de aureool van een titel! En nu gaat iedereen alles doen. Vroeger beperkte men zich tot zijn beroep. Het „ne sutor supra cre-pidam“ van den schilder Apelles (± 300 v. Chr.), mag ook tegen-woordig nog wel eens herhaald worden: „schoenmaker, blijf bij je leest!“ Iedereen gaat tegenwoordig lessen geven. En iedereen gaat overal lessen in geven. Want je kunt geen terrein meer beden-ken, of er bestaan cursussen en lessen voor. Kijk maar eens in de kranten: frans, duits en engels. Dan komen de wiskunde-les-sen en de oude talen. Vervolgens de autorijscholen en de danslessen in besloten clubs en in hele scho-len tegelijk. Vervolgens kun je lessen krijgen in het waarzeggen, spreken in het openbaar, alle ta-len, alle technische vakken, in goede manieren (!), in schrijven, in afstand-wandelen, in haarknip-pen, in verkopen, enz. Dan zijn er mensen, die je willen helpen ver-stand han het weer te krijgen. Anderen munten uit in het bij-brengen van de regels van het bridge-spel. Tegenwoordig komen daar nog bij de schaaklessen, die — waaratje, zou de Camera zeggen — zelfs op school gege-ven worden. Die kamp Euwe—Aljechin heeft me wat uitgewerkt. Voorts gaan er „stemmen“ op de niet-christen-onderwijzers bijbelse geschiedenis te laten geven. Als er ijs gebleven was, had je privé-schaatslessen kunnen nemen ook. Zo blijft het werk in de wereld. En toch nog zoveel werklozen. „We leven toch in een rare we-reld,“ zegt Jan Publiek.

after_dinner

„Een huisvrouw, die uit plantenvet, slaolie, karnemelk e.d., overeenkomstig het advies van het vanwege „Sociale Zaken“ geredigeerde maandblad „De huishouding van nu,“ in haar keuken „margarine“ had gemaakt voor eigen gebruik, is deswege bekeurd en zal voor den kantonrechter moeten verschijnen, omdat zij niet was aangesloten als georganiseerde bij de Zuivelcentrale en niet was toegelaten tot de groep margarinefabrikanten.”

Dit leuke berichtje zullen velen wel hebben gelezen en even zovelen zullen wel wat geschrokken zijn. Ja, als je in je eigen keuken al niet meer mag maken, wat je maar wilt, wat moet je dan? Waar gaan we toch naar toe? In wat voor wereld leven we?

Stel je voor, je vrouw zegt: „Lieve man, we zullen morgen eens verse andijvie eten. Het is nou voorjaar en ze is er al.”

Volgende dag zit je op je kantoorruimte of op je autobank of waar het dagelijks leven is maar neerpoot met een ijzingswekkende eentonigheid, — de volgende dag dan, zei ik, zit je te gnuiwen. Die fijne frisse andijvie is nou net waar je van houdt.

's Avonds voeren rasse schreden je huiswaarts. Als je met een auto bent, gaat het wat langzamer, want je houdt je natuurlijk stipt aan de voorschriften van de K.N.A.C., dat je beter een kwartier later thuis kunt komen, dan vroegtijdig op een brancard. En daar hebben ze gelijk aan ook. Je komt dan thuis en je zal daar die fijne andijvie gaan smullen. Mis hoor. Je vrouw is nergens te vinden. Het huis leeg? Op tafel een briefje: „Verzoeken direct op het politiebureau te komen.” Je gaat en daar zit je vrouw. Wat heeft ze gedaan? Ze heeft het gewaagd om zonder schriftelijke

toestemming van het Departement van Landbouw (is er niet zo iets?) verse andijvie te koken.

Dat is nou misschien wel wat kras uitgedrukt, maar als de hier begonnen handelwijze zich regelmatig zo blijft ontwikkelen, dan gaat het er toch op aan. Dan mogen we niet alleen geen boter meer thuis maken, maar dan zal het verboden worden aardappeltjes te bakken.

Wat verzinnen die lui in Den Haag toch een hoop dingen om zichzelf het leven te verzuren. Want je moet je eens voorstellen, dat je gedoemd wordt om iets als in bovenstaand krantenberichtje te moeten controleren. Bekeuringen-maken lijkt me al zo'n geestdodend baantje. En nou dit er nog bij. Op zijn hoogst krijg je later nog eens een standbeeld: bene merito.....

Standbeelden maken ze tegenwoordig toch voor Jan en alleman, of beter voor Jan en alledier. Hebt u dat prentje laatst gezien? Een meer dan levensgroot standbeeld voor een doodgewone melk-koe, zoals er in ons land bij honderden door de weiden lopen. Midden in een stad (het was Amerika natuurlijk) een standbeeld voor koe zus en zo (de naam ben ik helaas vergeten), omdat zij een record-melk-gevend dier was. Dus niet alleen meer schaak- en zwemrecords van Euwe's en Rie Mastenbroeken, tegenwoordig houden we ook al records voor echte koeien in het melkproduceren. En omdat je zo'n koe toch slecht een „beker“ cadeau kan doen (het zou anders nog wel passend zijn, meer dan een beker voor een geweldige voetbalprestatie) of haar een medaille omhangen, geven we ze maar een standbeeld. Dan kan het nageslacht nog eens lachen.

Overigens zal het wel een neder-

landse koe zijn geweest. Nederland staat altijd bovenaan immers. In Frankrijk hebben ze ook laatst zo'n koeiencompetitie gehouden. Het Fries-Nederlandse Ras in top en dat van 179 koebeesten! Terpina kwam met 10.791 kg. melk te voorschijn (een echte nederlandse naam hè: Terpina). En dat in 300 dagen. Vlaamse koeien lacteerden — zoals dat deftig heet — maar 8.113 kg. Dus nu zullen ze in Frankrijk ook wel standbeelden gaan oprichten. In ons eigen landje staan ze geloof ik nog niet, maar daar komen dan wel spoedig standbeelden voor ambtenaren, die zelf-botermakende huisvrouwen geknipt hebben. Of kappers, want dat is al even lastig. U moet het me maar vergeven, dat ik zo van de zuivel naar de coiffure overstap, maar ik moet het toch nog eens even zeggen. Bij ons in de stad zijn alle kapperswinkels Maandagmiddag dicht. Ik wilde mijn haren laten afknippen, „snijden“ zoals dat heet. Mis. Nou, dan de volgende dag maar. Toen was ik juist in de hoofdstad des lands en daar zijn alle kapperswinkels Dinsdagmiddag gesloten. Dus mijn haren bleven er maar weer op. Zo kan het je treffen, dat je als reiziger (hoeveel reizigers zijn er wel niet, ons halve volk bijna) een week lang door het land reist en nergens je haren kwijt kan....

En je wilt ze zo graag kwijt, want al dat te berge rijzen bij het lezen van je avondkrantje wordt tegenwoordig zo hinderlijk!

Eigenlijk moesten we nu nog wat zeggen van de reisbelasting ook. Dat is ook zo'n onderwerp, waar je over hoort te praten als je op de tram staat of ergens in een wachtkamer zit. Heel Nederland met al zijn „organisaties“ put zich uit in protesten. Maar in ons vrije land komt daar niets van (?).

after.dinner

Bent u wel eens op de kermis geweest? Of laten we het liever bij de deftige naam van Lunapark noemen. Bent u wel eens in een Lunapark geweest? En hebt u de hoofden van Jut ook gezien? Daar mag je met een houten hamer op meppen en tot beloning krijg je een geel blikje. In de verte lijkt dat op een ridderorde. De mens is nu eenmaal altijd hoogmoedig en al is het maar een hoofd-van-Jut-medaille, hij „voelt“ zich. Toch is het veel gewichtiger echte ridderordes te dragen en er is dan ook goede vraag naar. Mensen die ze hebben, mogen wel oppassen, want tegenwoordig zijn ze erg in trek over de hele wereld. Die burgemeester van Albury, die hier verleden jaar zo'n glorieuze tocht door het land gemaakt heeft en een hele reeks ridderorden verwierf, is ze allemaal kwijt. Hij was ergens in Australië en toen zijn al zijn ridderordes hem ontstolen.

In ons land gaat het al precies eender. Die liedjeszanger Speenhoff had natuurlijk ook een mooie verzameling. En zo juist lees ik in de krant, dat ook de heer Speenhoff al zijn ridderordes ontstolen zijn.

Overigens gaat het stelende publiek (van dieven kan men niet meer spreken, de dieven vormen welhaast een complete bevolkingsgroep) tegenwoordig gek te keer. Vroeger waren ze met wat geld tevreden. Tegenwoordig komen daar nog allerlei vernielingen bij. Twee kwaajongens „uit goed milieu“ (zo meldde de krant ironisch) hebben in het oosten van ons land huis gehouden. De een was 15 en die had van te voren in een huis, welks bewoners afwezig waren, het geld weggekaapt. Zijn 11-jarige broer wou ook wel wat hebben en volgende keer gingen ze samen op zoek. Maar het huis was zonder geld.

De kinderen werden boos en besloten alles kapot te slaan. Alle vaatwerk, alle glas, alle lampen, verschillende meubels, alles werd kort en klein geslagen in het hele huis. Als besluit werd overal het behang bewerkt met messen... Dat is pas de opleiding! Wat moet er van zulke kinderen worden? Vroeger vielen zulke jongens onder de straf des meesters en we weten uit oude boeken, dat ouders nederig bij de meesters kwamen om ontferming te smeken.

Tegenwoordig weet geen mens meer, waar zulke kinderen eigenlijk onder horen. De kinderrechtter? Ja, formeel wel, maar zulke exceptionele gevallen dan? „Ze kenne me niks doen, ik ben nog te jong...“

De schoolmeester? Die heeft niets meer te vertellen, want hij kan nog maar ternaauwernood een lastige leerling eens een gezonde mep om zijn oren geven. We herinneren ons nog wel die meester, die een week of wat vervolgd werd door een man met een bijl onder zijn jas...

Strafwerk opgeven kan ook al niet meer, zoals ik onlangs las:

„Wij hebben hier gevallen op het oog, als dat van den vader te D., die zijn kind verbodt het opgeven strafwerk te maken. Daar het schoolhoofd de leerlinge niet wilde toelaten, zonder dat het werk gereed was, verzuimde het kind straffeloos de school. Een arrest van de Hoge Raad stelde vast, dat de Leerplichtwet niet als tuchtmiddel mag worden toegepast. Dit geeft ouders, die chicaneren of de schooldiscipline saboteren willen, een middel aan de hand, hun kind onschendbaarheid en straffeloosheid te waarborgen, ook bij ernstige schouldelicten en zet de deur voor misbruiken open.“

Van des meesters tucht blijft niet

veel over op die manier. De gevolgen blijven niet uit. De jeugd vermaakt zich tegenwoordig met interessante dingen. Op voorbeeld van de ouders. In Londen wordt een tentoonstelling gehouden, de „Ideal Home Exhibition“. Hier kan het urenlang in de filie gestaan hebbende publiek de kamers bezichtigen (natuurgetrouw nageemaakt en op ware grootte) van allerlei voornamen persoonlijkheden. Van het afgesolde kind Shirley Temple, van Merle Oberon, Ronald Colman, van Sonnie Hale en Jessie Matthews, Diana Napier, Leslie Howard, Raymond Massey, van Claudette Colbert (geheel met spiegels behangen bad- en kleedkamers). Mae West met de beroemde Louis Quinze slaapkamer ook in overdadige weelde van bespiegelde plafonds en muren en weet ik wat al niet meer.

Andere kinderen, iets ouder, millionairsdochteren zouden een tripje maken. Het was in Amerika. Daar gingen acht millionairsdochteren uit varen. Nu moet u vast denken aan dat ouderwetse liedje van „Daar was eens een meisje loos, dat wou gaan varen, dat wou gaan varen“ Nou, de afloop was hier ook zo iets. Het schip kreeg averij en de acht schonen zonden S.O.S.-en bij hoopjes uit. Daar komt een schuit aangesneld. De matrozen helpen en redden en — kan het haast anders — Amor speelt zijn wonderspel, de acht jongedochteren gaan aan de min met acht matrozen. Toen de zaak op huis aankwam, moet er volgens het krantenberichtje een vechtpartij op de kaai zijn ontstaan tussen de verontwaardigde vaders en de matrozen (wie zou het gewonnen hebben?).

Gelukkig is de „moderne“ jeugd nog niet overal zo, maar wie weet...

after.dinner

U herinnert zich dat verhaaltje nog wel van Romulus en Remus, toen de stad Rome gebouwd moest worden. Met een juk ossen werden de grenzen van de te bouwen stad midden in de woestenijen afgebakend. De nieuwe Caesar in Rome doet zijn grote voorvaderen na, alsof de tegenwoordige Italianen Romeinen waren. Jukken ossen zijn natuurlijk uit de mode. Een moderne tractor is hiervoor in de plaats gekomen. De heer Mussolini zelf achter het stuur en zo gaat het op rupswielen de Pontijnse Moerassen door, waar alweer een nieuwe stad gesticht moet worden, Aprilia. Allemaal goed en prachtig werk, want niemand zal kunnen ontkennen, dat er in Italië grote dingen worden gedaan. Alleen is er zo weinig originaliteit.

Origineel zijn ze in ons land veel meer. Was het niet origineel om bij de verdediging onzes vaderlands de boel maar onder water te zetten? Zo iets gebeurde nergens. Nu zou het natuurlijk ook niet veel meer helpen, en daarom doen we maar met de algemene mode mee van gasbescherming. De Gasschool in Utrecht bestond dezer dagen juist zoveel jaar, dat het een jubileum waard was. In normale gevallen gaat dat met een fuifje gepaard, maar de gasers vonden het leuker zich te amuseren met een partijtje voetbal in gas-ornaat. In ondoordringbare overalls, met maskers en helmen, traptten ze er op los. Een voetbal-overwinning is wat waard. Juist een 14 dagen geleden kwam er iemand bij ons, die mee-gespeeld had in een districtswedstrijd. Zijn voorhoofd open, zijn rechteroog bloederig en puilend, zijn wang groenig paars en ribbelig van de trap. Enfin, zijn partij had een beker gewonnen, dus dat was al weer in orde, en

verder „ieder zijn meug“. Onze tijd heeft nu eenmaal behoefte aan rumoer. Er is een grote geestelijke leegte en die moet gevuld worden. Zijn geestelijke voosheid moet de mens nu eenmaal ergens mee volstoppen. Hij tracht het te overstemmen. Voor een rustig uurtje (of korter) heeft onze tijd nu eenmaal geen gelegenheid meer. Daarom moet alles anders worden. Zelfs de beesten gaan meedoen (is het zo erg met je gesteld, hoor ik al vragen). Neem bv. muizen. Toen wij nog klein waren en we wilden muisje spelen, piepten we. Dat dōen de muizen gewoonweg niet meer. Het piepiep is fuutfuut geworden. Fluitende muizen!

Dat is ook weer echt iets amerikaans. Nee man, fluitende muizen hebben ze hier in ons eigen beste vaderland. Het bericht is alle kranten doorgegaan en ieder aarzelde (het was omstreeks 1 April) tot eindelijk de officiële bevestiging kwam, dat het pure waarheid was. De heer W. heeft voor het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg een fluitende muis gedemonstreerd! Het geluid moet ongeveer zijn als van een kanariepietje. Het Natuurhistorisch Genootschap had al eerder fluitende muizen toegezonden gekregen, doch altijd dood. Nu kwam de heer W. met een levende ter demonstratie! De oorzaak schijnt te zitten in rondwormpjes in de luchtpijp. Men wil ze nu gaan kweken ter vervanging van kanarievogels. Die worden toch al te ouderwets.

In het aquarium krijgen we straks ook zingende goudvisjes, die in samenwerking met de continuekettering van de radio de rust uit de huizen jagen.

En dat praat nog van anti-lawaai-campagnes! Dat is nou eigenlijk

de clou van de zaak. Aan de ene kant voert de mens de herrie ten top, aan de andere kant moet alles wat naar geluid zweemt geweerd worden. In de huizen moet van 's morgens tot 's avonds de radio staan te gillen, te krijsen, te piepen, te janken (u weet wel, dat nieuwste geluiden-mengsel van oehoe-oe-oe), te loeien, te lallen, te knetteren, te zagen, te fluiten, te stomen, te timmeren, te bonzen, te brommen, te suizen, te dreunen, te stampen, te overstemmen. Want dat is einddoel van alles: de voosheid te overstemmen. Geen gesprek mag meer gehoord. Geen eigen gedachte meer gekoesterd. Geen lectuur meer in rust genoten.

En als je dan onder dit alles nog een ogenblikje in je krant kunt lezen, dan zie je in een van onze grote dagbladen een ingezonden stuk staan, voluit ondertekend met de naam van iemand uit Amsterdam. Die man heeft iets ontdekt, dat... lawaai maakt!

Onze anti-lawaai-campagnes zijn lang niet consequent genoeg. Want wat is dat nou toch iets wanhopig middeleeuws, als je daar in je bed ligt, en daar gaat vrolijk-weg een kerkklok luiden. Dat is toch wel het toppunt van alles, dat geen mens daar nou eens een stokje voor steekt. Je moet heus iedere dag al vroeg genoeg op en dan zal je 's Zondags eens lekker uitslapen, tot me daar ongehinderd zo'n halve idioot minutenlang aan zo'n lawaaiding gaat trekken. Net of je daardoor nu wèl naar de kerk zou gaan, als je het niet van plan was of „er niet aan doet“. Christenen zijn wel altijd een stel naïevelingen geweest.

Voorlopig ziet het er niet naar uit, dat de meneer in Amsterdam zijn zin zal krijgen. Maar wat beleven we toch een hoop gekkigheid.

after dinner

Ha, ze hebben weer wat! Een maand of wat geleden waren het de witte fietsstaarten. Nu hebben „de autoriteiten“ na lang piekeren weer wat nieuws uitgevonden:

Iedereen moest bij een hoek zijn arm uitsteken. Dat was toch al lang, zegt u? Ja natuurlijk, en iedereen deed het dan ook altijd als dat nodig was. Maar het uitvindsel was nu juist, dat je het ook moet doen als het niet nodig is. Bv. midden op de hei, als je op je eentje een avondtochtje doet en er is geen kip te zien. Drie gulden dokken, was het parool en al wat agent was, loerde en verschool zich achter uitsteeksel om de fietsgangers te betrappen. Wat zal het volgende nu weer zijn? Dat wandelaars het ook moeten doen...?

Enfin, het gerucht deed al gauw de ronde en zo kon het gebeuren, dat twee doodnuchter fietsende mensen, die aan een hoek kwamen, hun arm wijd uitzwierden door het luchtruim. Een lach en een vraag: hebben ze jou al gehad...?

Erge: wordt het wanneer op dergelijke kleinigheden het stempel van halsmisdaad wordt gedrukt. En dat gebeurt! Niet in Ethiopië, dat momenteel „be-schaafd“ wordt, maar in ons eigen lieve vaderlandje.

Iemand verdient te weinig geld. Woont bij de grens. Om er nu toch van te komen, haalt hij wat bij de kruidenier, vijf minuten verder „in het buitenland.“ Terugkomend ontwaart een douane hem of haar en... pang, daar ligt hij te stuiptrekken (er was natuurlijk „op zijn benen gericht“, dat doen ze allemaal, maar die akelige schok in je hand als zo'n revolver afgaat, die stuurt het zaakje altijd in de war).

Het is toch een gekke toestand, dat in een land aan iedere kommies wordt toegestaan elke persoon, die niet ogenblikkelijk stopt, neer te paffen (paf rijmt op laf) Een dag of wat geleden vlogen de verschrikte mensen van een stad in het zuiden des lands naar portieken en schuilhoeken. Een kommies zat een verdachte achterna tot in de stad en schoot en pafte maar raak. Ter oorzaak van een pond suiker of zo werden tientallen mensenlevens bedreigd. Kleine kinderen worden neergeschoten of het loslopende honden waren.

De vorige week hebben nederlandse douanen in de buurt van Maastricht aan de Kanaaldijk bij Petit Lanay, dicht bij de St. Pietersberg dus, een 26-jarige smokkelaar, die de vlucht wilde nemen, doodgeschoten.

Ik ken toevallig het weggetje, waar het gebeurde, precies. Het is zó smal, dat twee auto's elkaar nauwelijks kunnen passeren. Aan de ene kant ligt het kanaal en aan de andere kant staat de steile wand van een bergmassief. Ontkomen is daar dus onmogelijk, wanneer de weg afdoende is versperd.

Wat doen de kommiezen echter? Ofschoon ze wisten, dat de smokkelaar die nacht zou overkomen, laten ze de weg open en gaan op de loer liggen. Natuurlijk profiteert de smokkelaar van de hem geboden gelegenheid om de grens te passeren. Van de opspringende kommiezen neemt hij geen notitie, — dan treft hem een kogel, van achteren, in de nek.

Ik vind het een misselijk bedrijf deze soort mensenjacht.

Nòch het smokkelen op zich zelf, nòch het weigeren van gehoorzaamheid aan een kommies, vind ik — hoe afkeurenswaardig en

strafwaardig deze dingen ook mogen zijn — hals misdaden.

Zo maken „de autoriteiten“ zich ook al niet bemind. Wat in onze dagen toch zeker wel nodig is. Natuurlijk mag met het recht niet de hand worden gelicht, maar er is een heel groot verschil, hoe men het recht nakomt. En dan is het bovenstaande zeker geen sympathieke manier.

Toch zijn er nog wel eens meevallers ook, zelfs bij de autoriteiten! We moeten de moed maar niet verliezen.

Toen ik dezer dagen mijn pas liet vernieuwen, vertelde de beambte me, dat ik juist op tijd was. Het was de laatste dag, volgende dag zou het een daalder duurder zijn geweest. Die was alweer verdiend. Het zal wel als vergoeding zijn tegen de reisbelasting. Wat zijn we toch democratisch... .

Je hoofd gaat van al die dingen „omlopen“, zoals dat heet. En wat zijn dan de gevolgen? Dan maar beter gedaan als die amerikaan, waarvan u dat plaatje ook wel gezien hebt. In Amerika moest iemand in een fabriek werken. Horen en zien verging je. Hij nam een kloek besluit, zoals dat heet, en construeerde een geweldige kap. Een duikerskap is er nog niets bij. Enorme massa's watten gingen er in. Asbest en ander geluiddempend materiaal werd in oneindige hoeveelheden bij de constructie verwerkt. Dat hele gevalletje zette de man op zijn hoofd. Toen liet hij zich gauw fotograferen en... zijn naam kwam in de krant. Want dat zal er wel achter hebben gezeten. Dat gevaarte, welks gelijke de pruikentijd in „good old Europe“ (spreek uit „jurrup“ als een echte amerikaan) niet heeft geproduceerd, zal hij bij zijn werk wel nooit op gehad hebben.

after.dinner

Een nieuw type kanon is er uitgevonden in Frankrijk. Een geweldige productiviteit kan het kanon ontwikkelen. Als het aan de gang gaat zal de menibold welvaren bij haar nieuwste uitdenksel. 800 schoten per minuut, dat is meer dan 13 per seconde. Een mooie vooruitgang, als u weet dat de maximum-productie tot voorheen op 400 per minuut of ruim 6 per seconde stond. Gaat het geval aan de gang, dan zijn de gevolgen niet te overzien.

De franse minister kreeg er trouwens nog wat over te doen, want ... hij had het patent ook overgegeven aan Rusland, dat momenteel nog dikke vriendjes is met Marianne. Samen zouden de twee bondgenoten aan het schieten gaan, als er oorlog kwam. Maar in Frankrijk waren ze ook lang niet gek, want daar waren mensen, die dachten, dat Rusland best eens tegen oorlogstijd om kon zwaaien en dan zouden ze zelf met hun eigen patentkanon aan gruzelementen geschoten worden. Zo iets was reeds eerder gebeurd. In 1914 was Italië, toen nog een heel bescheiden land met normale presumpties, lid van de Driebond met Duitsland en Oostenrijk. Maar toen het er op aan kwam, vlogen de italiaanse kogels de bondgenoten door hoofd en lijf! En als we hier met een geschiedenisles aan de gang waren, zouden we nog wel enkele dozijnen dergelijke bondgenootschappen en vriendschappen kunnen naar voren halen.

Enfin, in ieder geval, Rusland heeft zijn franse patentkanon, en uit dankbaarheid propageert het nu in Frankrijk de heilstaat van het communisme, die zich al druk aan het baanbreken is, zoals verkiezingen en andere berichten uit het land, dat eens een toppunt

van europese beschaving was, ons verhalen.

Een bekende vechtjas, Montecucoli, heeft eens de volgende uitspraak gedaan: „Voor een oorlog zijn 3 dringen nodig: ten eerste geld, ten tweede geld, en ten derde geld.”

Dat is duidelijk te illustreren aan de wereldoorlog, waaraan blijkens de jongste en meest betrouwbare gegevens een bedrag is verspild van 622.765.200.000 gulden (zulke getallen komen niet vaak voor, maar u moet het uitspreken als: 622 miljard 765 miljoen en 2 honderdduizend). Wat een schrikbarende hoeveelheid geld dat is, blijkt uit het volgende voorbeeld: als u een dergelijk bedrag onder de bevolking van Nederland ging verdeelen, zou ieder, klein en groot, een bedrag krijgen van meer dan 75.000 gulden, dat is 1500 keer het weekloon van een goed betaalde arbeider (tegenwoordig komen ze er niet eens aan toe) of 10 maal het jaarsalaris van een hoogleraar bijvoorbeeld.

We kunnen ook minder egoïstisch zijn en dit bedrag gaan uitkeren aan de bewoners van de gehele wereld: jongelingen en maagden, zuigelingen en grijsaards, mensen in Vuurland en in de uithoeken van Siberië, in Afrika's binnenlanden (of misschien beter: in Italië's Keizerrijk, hm, hm) en in de avenues van New York, alle mensen zouden meedelen in de grote buit. En dan zou ieder toch nog een bedrag krijgen van ongeveer 350 gulden!

De After Dinner-schrijver is een wijsneus en hij zou het gezegde van den „groten" Montecucoli willen aanvullen door te zeggen, dat voor een oorlog behalve geld ook mensen nodig zijn. Meer dan 10.000.000 mensen vielen volgens een minimale schatting (in een

anti-militaristisch blad vond ik zelfs 26.000.000 genoteerd: $2\frac{1}{2} \times$ zoveel!), dit is dus meer dan er in ons hele land aan mensen wonen. Stel u voor, dat al die mensen in een stoet gingen staan. Vier aan vier, anders wordt het te lang. En die hele stoet zou u voorbijmarcheren. U moet dan 3 volle etmalen zonder een minuut onderbreking dag en nacht staan en zonder onderbreking zou een stoet van 4 rijen breed u voorbijwandelen, altemaal mensen, die toch ook hun idealen hebben, die liefde hebben, jonge mensen, die het Leven ingaan en die van hun toekomst alles verwachten bij het werken voor hun ideaal, voor hun meisje, voor hun vrouw, voor hun gezin, voor hun ouders, voor hun Vrienden, niet te vergeten.

Het was enkele dagen geleden precies 20 jaar geleden dat de hel van Verdun openging, 800.000 mensen zijn er gedood (inwonertal van Amsterdam) om een stad van de grootte van Alkmaar te krijgen. Alles is bijgezet in 14.000 kuilen (vraag maar niet hoe de „ter aarde bestelling" plaats had). Oud-strijders uit alle landen kwamen bidden op de massa-graven, waar een fraai gedenkteken is opgericht. 40.000 oudstrijders hebben hier na hun gebed gezworen de vrede te zullen bewaren...

En op een andere dag heeft Englands Koning in Vimy een dubbel gedenkteken onthuld.... voor de vrede ook.....?

Dit is geen anti-militaristisch stukje. Want aan al dat „anti" hebben we niets. Ook is er geen bedoeling bij om op te zwepen. Alleen wilde ik bij de herdenking van de grote veldslag bij Verdun eens enkele feiten noemen. De conclusie laten we maar aan ieder persoonlijk over.

after.dinner

Heel Nederland maakt zich druk. Van den schooljongen af tot den deftigen beursman, die rotjes afschiet. Onrust in het land.

Dat begon 8 September al, toen ons land verrast werd door het feit van de verloving. En het ging maar steeds door in de huldebetogingen van de drommen en drommen mensen, die saamhoopen en hun jubel uitloeden.

Er was crisis en wij waren zo lang onder de domper geweest, dat wij niet meer te houden waren. Heel Nederland sprong op; de redactie-bureaux zweetten onder de herfstwind, de bakkers verkochten Benno-taarten, en als we wat verder zijn zullen er nog wel meer Benno-producten worden aangeboden. Nederland kende zichzelf niet meer. Misschien hebt u ook wel eens onrustige ogenblikken beleefd in de verlovingsweek. De After-Dinner-schrijver tenminste wel en de onrust zit hem nog zo in de handen, dat hij u eigenlijk ook geen rust meer gunt en u meeneemt naar Detmold, de „ehemalige Residenzstatt“ van Lippe, zals u Leopold IV door de radio wellicht hebt horen zeggen.

Een hele stoet nederlanders gaat er heen. Als u in Detmold loopt, een plaats van een kleine 20.000 inwoners, dan rijden de NL-auto's u voorbij. Hier en daar ziet u... We gaan niet verder, want in alle kranten hebt u al eindeloze verslagen kunnen lezen van hoe het toch wel is in Detmold, de in Nederland opeens bekend geworden stad. We gaan geen repetitie voor u houden. De Libel verplaatst u plotseling een 36 jaren terug. We leven dus 1900, geen wereldoorlog heeft Duitsland nog veranderd. In 1900 ben ik in Detmold geweest, de residentie van het vorstendom Lippe.

Bij het „Lippische Hof“ was ik uit het rijtuig gestapt om te voet de stad verder te bezichtigen.

Eerst langs de „Lange Strasse“, de hoofdstraat van de residentie. Halverwege zag ik opeens een moderne winkel met grote etalages. Ik was stom verbaasd, en keek de straat nog eens langs. Een winkel? Een moderne winkel? Nu heb ik altijd veel belangstelling voor winkels gehad en ik bekijk alle etalages, maar hier had ik nog niets anders gezien dan topgeveltjes, mooie ornamentiek, stukjes renaissance, allerlei stenen met opschriften in deftig latijn of in het Duits en ik had overal mijn best gedaan ze te ontcijferen.

Wel kleine zaakjes, leuke winkeltjes met berookte balken aan de zoldering, met haken, waaraan hammen hingen, en spek en worst. En dan was er meestal ook nog wel een hokje afgeschoten waar je iets kopen kon en waar de verkoopvoorraad voor de hand lag. Dat kopen ging trouwens ook niet zo gemakkelijk, want als je zo'n „winkel“ was binnengegaan, dan was er meestal geen bediende tot je dienst. Je moest maar wachten tot hier of daar aan de overzij een deur openging en de eigenaar klaar van zijn vriendschappelijk pijpje bij buurman, je kwam helpen. Op zijn dooie gemak. Voor de oorlog kenden we geen haast, helemaal niet in Detmold. Ook kon het wel gebeuren, dat je in de „winkel“ geen ingang kon vinden. Het was dan de bedoeling dat je je aan het raam zou melden. Je waren kreeg je dan door de raamopening toegestoken en je mooie oude Duitse marken stak je ook door het venster. De gemoedelijkheid was weldadig. En zelfs dat was nog niet alles, want ik heb het wel gehad dat ik

als antwoord op mijn gewoonste bestelling, te horen kreeg: „Ach, das wird hier nicht geführt. Das lassen sich die Herrschaften am besten direkt von auswärts kommen.“ En... je schikte je er maar in.

Trams waren er ook nog niet. De enkele mensen, die verder dan drie huizen weg moesten, wandelden in de rustigste gemoedelijkheid. Ze groetten iedereen, en pratten — zij hadden altijd tijd. Behalve die paar ambtenaren, die zichzelf wijsmaakten, dat ze het toch zo druk hadden. Alles is veranderd, behalve bij de laatste groep mensen misschien?

En nu...? Etalage — etalage — etalage — etalage. Geen leuke stenen trapjes meer als ingang voor de huizen, winkels, en kantoren, trams en taxi's.

Detmold is veranderd. De luitjes hebben geen tijd meer voor hun „Lippsken Snack“, zoals hun typische moppen heten. Ik herinner me er nog een paar:

Liutchen kwam uit de kroeg, stal bij buurman een houtblok. Volgende morgen, als hij nog een tikje „onder invloed“ is, wil hij ter ontuuchtering het blok gaan hakken. Maar het blok is verdwenen. Hij gaat naar zijn kroeg en nijdig brengt hij het eruit: „Wa't doch för leige Luie giff! Had'eck mui'n Hiester lennt, hätt se 'n mui steohlen! (Wat heb je toch een gemene mensen! Daar had ik mezelf een blok geleend, en nu hebben ze het me ontstolen!)

Een andere kort, maar geestige, ook weer in de Detmoldse volkstaal:

„Eck ete olle Bro'ens geern, iutbinomen Schwuinebro'en, den et eck... ganz herzlich geern!“ (Ik houd van alle braadvlees, behalve van varkensvlees, want daar houd ik verdraaid veel van).

